

PLÁN ČINNOSTI NA ROK 2011

Schválen Radou Ústavu dne 17. prosince 2010

Úvod

Část A – Výzkumná, badatelská, vzdělávací a ediční činnost

Část B – Ekonomika, provoz a digitalizace

Část C – Kancelář Ústavu / Personální obsazení

Úvod

Ústav pro studium totalitních režimů bude i v roce 2011 plnit své povinnosti vycházející z § 4 zákona č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů za ztížených podmínek. Dopad finanční a hospodářské krize se nevyhnul ani kapitole státního rozpočtu č. 355. Z objektivních důvodů, kvůli omezení finančních zdrojů, včetně snížení počtu pracovních míst, bude pro zachování vnitřní stability Ústavu nutné optimalizovat a přehodnotit některé krátkodobé i střednědobé priority.

Tento postup je nezbytný k dalšímu zajištění zkoumání, zpřístupňování a nestranného hodnocení doby nesvobody a období komunistické totalitní moci. I za zhoršených podmínek bude nutné organizovat badatelskou činnost tak, aby bylo možné komplexně postihnout a popsat mechanismus represivní moci v celé jeho celistvosti.

V průběhu příštího roku bude rozhodně zvýrazněna odborná kvalita, politická nezaujatost a nadstranickost vůči širokému demokratickému politickému spektru. Ústav tak jednoznačně potvrdí, že není stranicko-politicky orientovanou institucí.

Návrh plánu činnosti pro rok 2011 se skládá ze tří hlavních částí: A. Výzkumná, badatelská, vzdělávací a ediční činnost, B. Ekonomika, provoz a digitalizace a C. Kancelář Ústavu. Zejména v první části – zahrnující výzkumnou, badatelskou, vzdělávací a ediční činnost – byl Ústav nucen z finančních a personálních důvodů přehodnotit některé priority a hledat řešení, které zajistí, aby počet odborných výstupů zůstal zachován alespoň v rozsahu roku 2010.

Absolutní prioritou ve všech oblastech práce je spolupráce s podřízeným Archivem bezpečnostních složek jako nejbližším přirozeným a klíčovým partnerem, bez něhož by realizace podstatné části projektů nebyla možná.

V rámci možností bude Ústav rozvíjet spolupráci na domácím i mezinárodním poli, zejména prohloubí stávající spolupráci s Vojenským historickým ústavem, Ústavem pro soudobé dějiny, v.v.i., Libri prohibiti, Konfederací politických vězňů ČR, Českými centry, Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, jednotlivými fakultami Univerzity Karlovy, Masarykovy univerzity, Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Univerzity Palackého v Olomouci, Univerzity v Pardubicích, Univerzity obrany Brno, Metropolitní univerzity v Praze, Národním muzeem a Národní knihovnou.

Badatelské výsledky střednědobých i krátkodobých projektů a rozvoj mezinárodní spolupráce budou i přes restriktci ve finanční oblasti představeny odborné veřejnosti

v obdobném rozsahu jako v roce 2010. Ústav se musí při řešení jednotlivých projektů soustředit na spolupráci s externími partnery, respektive hledání doplňkových finančních zdrojů.

Velké důležitosti se dostane prezentacím na webové stránce Ústavu, kde budou průběžně zveřejňovány výsledky našeho badatelského, edičního i vzdělávacího úsilí. Po určité přestávce bude Ústav s Archivem pokračovat v rozvíjení projektu pilotní podoby elektronického archivu, který zjednoduší archivní činnost a zvýší ochranu archivních materiálů. Rozvíjen bude informační systém Ústavu, který zefektivní badatelskou činnost Odboru zkoumání totalitních režimů i činnost edičního úseku. Nadále bude ve prospěch Archivu bezpečnostních složek probíhat validace datových souborů z provenience komunistických bezpečnostních složek.

Kromě aktivnějšího zapojení redakčních rad obou odborných periodik Ústavu (*Paměť a dějiny*, *Securitas Imperii*) bude dobudován nový ediční systém zřízením vrcholového orgánu – Ediční rady, která by měla úzce spolupracovat s Vědeckou radou. I přes nepříznivou finanční situaci by měla být zvážena možnost přípravy vydávání bulletinu zaměřeného na specifické otázky II. (protinacistického) i III. (protikomunistického) odboje.

V oblasti mezinárodní spolupráce se bude Ústav snažit oživit projekt Platformy evropské paměti a svědomí a i nadále spolupracovat s partnerskými institucemi, zejména s polským a slovenským Ústavem národní paměti, Historickým ústavem SAV, Úřadem spolkové zmocněnkyně v Německu, maďarskými, rumunskými, bulharskými, estonskými i dalšími institucemi.

Ústav bude nadále pokračovat v naplňování dohody o spolupráci s U. S. Memorial Holocaust Museum, stejně jako s Woodrow Wilson International Center for Scholars, z Washingtonu, D. C. Předpokládáme i formalizování spolupráce při zkoumání sovětských a československých archivních fondů s Yad Vashem a Davis Center for Russian and Eurasian Studies, Harvard University, U.S.A.

Návrh plánu činnosti je – stejně jako v loňském roce – zejména v oblasti ediční formulován v obecné poloze, aby bylo možné pružně reagovat a dokončovat projekty s partnerskými institucemi a nakladatelstvími. Ústav je i nadále bez ohledu na dopady finanční krize připraven zajišťovat plnění svých základních povinností. Pro další období vycházíme stejně jako jiné instituce z předpokladu, že se již dopady krize nebudou zásadním způsobem prohlubovat, a proto výhled dalšího fungování Ústavu bude formulován mírně optimisticky.

Část A – Výzkumná, badatelská, vzdělávací a ediční činnost

ÚVOD

- 1. PRIORITYNÍ BADATELSKÉ A DOKUMENTAČNÍ PROJEKTY**
- 2. VZDĚLÁVACÍ PROJEKTY**
- 3. VÝSTAVNÍ ČINNOST**
- 4. KONFERENCE A SEMINÁŘE**
- 5. PUBLIKAČNÍ ČINNOST**
- 6. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE**

Úvod

Dlouhodobé záměry činnosti ÚSTR jsou stanoveny zákonem č. 181/2007 Sb.:

- zkoumání a nestranné hodnocení doby nesvobody a komunistické totalitní moci,
- zkoumání antidemokratické a zločinné činnosti orgánů státu, zejména jeho bezpečnostních složek,
- zkoumání zločinné činnosti Komunistické strany Československa i organizací založených na její ideologii,
- analýza příčin a způsobu likvidace demokratického režimu,
- dokumentace nacistických a komunistických zločinů,
- dokumentace účasti osob na podpoře a odporu proti komunistické totalitní moci doma i v zahraničí,
- zveřejňování informací, vydávání a šíření publikací,
- pořádání výstav, seminářů, odborných konferencí a diskusí.

Zkoumání je zaměřeno na dobu nesvobody (30. září 1938 – 4. května 1945) a období komunistické totalitní moci (25. února 1948 – 29. prosince 1989 a doba předcházející, v níž probíhaly děje týkající se příprav k totalitnímu uchopení moci KSČ).

Odbor zkoumání totalitních režimů

Odbor zkoumání totalitních režimů je garantem historického výzkumu Ústavu pro studium totalitních režimů, zajišťuje zkoumání a nestranné hodnocení období nesvobody a komunistické totalitní moci, antidemokratické a zločinné činnosti orgánů státu, zejména jeho bezpečnostních složek, Komunistické strany Československa a organizací založených na její ideologii. Oddělení zkoumání komunistické totalitní moci spolu s Oddělením zkoumání doby nesvobody zajišťuje úkoly Ústavu, které stanoví zákon 181/2007 Sb., provádí výzkum vymezených historických období, podílí se na přípravě publikačních a vzdělávacích projektů. Oddělení dokumentace realizuje náplň své činnosti dokumentací nacistických a komunistických zločinů, sběrem vzpomínek pamětníků obou totalitních režimů, přípravou a uskutečňováním vzdělávacích akcí a participací na přípravě výstav. Zároveň vytváří sbírku obrazové i jiné dokumentace.

Střednědobé úkoly odbor řeší v koordinaci a ve spolupráci s dalšími pracovišti Ústavu, Archivu bezpečnostních složek a externími spolupracovníky formou badatelských a vzdělávacích projektů. Zvláštní důležitost je přitom kladena na zpracování digitalizovaných fondů a dalších archivních materiálů. V tomto směru je mimořádně důležitá spolupráce Odboru zkoumání totalitních režimů s Odborem informatiky a digitalizace Ústavu.

Restrikce státního rozpočtu realizované vládou České republiky a jejich dopad na Ústav, stejně jako personální změny, přiměly odbor k revizi a ke změně struktury některých střednědobých badatelských projektů. Při hledání řešení jsme byli vedeni snahou optimalizovat množství i rozsah jednotlivých projektů, personální situaci, využití externích spolupracovníků v rámci jednotlivých projektů, a přes nutnost finančních škrťů tak zajistit maximální naplňování úkolů vyplývajících ze zákona č. 181/2007 Sb. Nelze však vyloučit, že další případná opatření vlády mohou ovlivnit realizaci některých projektů ještě v průběhu roku 2011.

Prioritou Odboru zkoumání totalitních režimů je na jedné straně studium, rekonstrukce a analýza činnosti mechanismů totalitní moci, včetně jednotlivých forem represe, na straně druhé zkoumání veškerých projevů občanského odporu a odboje. Výsledky zkoumání budou formou rekonstrukce funkčního obsazení jednotlivých institucí totalitní moci prezentovány v periodických i neperiodických publikacích a na webové stránce Ústavu. Na základě zkušenosti s přípravou pomůcek pro badatele bude zřízena skupina zaměřená na metodiku práce s archiváliemi komunistických a nacistických bezpečnostních složek.

Jednotlivé projekty jsou strukturovány jako badatelské, dokumentační nebo vzdělávací. Odbor je členěn do pěti základních kategorií:

- I. Odboj, perzekuce a společnost v období Protektorátu
- II. Protikomunistický (třetí) odboj
- III. Pilíře komunistického vládnutí
- IV. Oběti, pachatelé, společnost – dokumentace komunistického vládnutí
- V. Paměť a dějiny totalitních režimů (oral history)

Odbor ediční

Úkolem odboru je realizace ediční činnosti, příprava a vydávání periodických i neperiodických publikací, pořádání výstav, organizování seminářů, odborných konferencí a diskusí. Z periodických publikací zajišťuje vydávání čtvrtletní historické revue *Paměť a*

dějiny, dvakrát ročně odborného časopisu *Securitas Imperii*; vydání časopisu *Behind the Iron Curtain* v anglickém jazyce je závislé na získání finančních prostředků.

S ohledem na předpokládanou finanční situaci ÚSTR je prioritou odboru pro rok 2011 zajištění vydání maximálního počtu neperiodických publikací (monografií, edic dokumentů atd.) a získávání mimorozpočtových finančních prostředků formou spoluvydávání neperiodických publikací ve spolupráci s partnerskými institucemi i komerčními nakladateli, spolupřádání konferenčních akcí a výstavních projektů s obdobně zaměřenými tuzemskými i zahraničními institucemi, místními samosprávami i subjekty neziskového sektoru. Jedině úzká spolupráce s Odborem ekonomiky a provozu, Odborem zkoumání totalitních režimů a Kanceláří ředitele zajistí v roce 2011 realizaci identického rozsahu publikační činnosti navrhované pro rok 2010 a souměřitelný počet konferenčních akcí a výstavních projektů i při sníženém rozpočtu.

V průběhu roku 2011 budeme pokračovat v úsilí o dodržení všech stanovených podmínek pro zařazení odborného časopisu *Securitas Imperii* do seznamu recenzovaných odborných periodik. Zvýšení obsahové kvality obou periodik zajistí aktivnější činnost obou redakčních rad a jejich zapojení do nového systému koncepčního přístupu v této oblasti, především zřízení Ediční rady.

Odbor ediční spolupracuje s Odborem zkoumání totalitních režimů na pořádání seminářů, konferencí, webových prezentací atd. Další partnerskou institucí je nutné hledat i pro mezinárodní konferenci „KSC 1921–2011“. Organizace výstav v zahraničí bude i nadále pokračovat ve spolupráci s Českými centry.

V rámci finančních možností bude realizována další participace na rozvoji digitálního pamětnického archivu Paměť národa. Knihovna Jána Langoše bude nadále zajišťovat i za pomoci U.S. Memorial Holocaust Museum přístup pracovníkům Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek k mezinárodním databázím knih, časopisů a článků a organizovat meziknihovní výpůjční službu. V rámci finančních možností bude dále rozšiřován fond knihovny. Zajištěny budou podmínky pro čtení mikrofilmů zakoupených v americkém Národním archivu.

1. PRIORITNÍ BADATELSKÉ A DOKUMENTAČNÍ PROJEKTY

I. Odboj, perzekuce a společnost v období Protektorátu

I.1 Osobnosti nacistického represivního aparátu Protektorátu Čechy a Morava

Garant: Bc. Pavel Kreisinger (oddělení zkoumání doby nesvobody)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2011–2015

Cíl projektu: Zpracovat přehled a charakteristiky vedoucích představitelů nacistického okupačního aparátu v tzv. Protektorátu Čechy a Morava (SD, gestapo, abwehr), zařadit jejich působení do dobového kontextu zejména v souvislosti s potíráním domácí rezistence. Součástí projektu bude rovněž reflexe jejich osudů po skončení druhé světové války a případné využití komunistickými bezpečnostními složkami.

Rok 2011: Dílčí komparativní studie v periodikách ÚSTR. Příprava edice dokumentů.

V roce 2012 bude připravena rozsáhlejší studie nebo edice dokumentů.

I.2 Šlechta českých zemí v konfrontaci s totalitními režimy 20. století (1938–1989)

Garant: Mgr. Dita Jelínková (oddělení zkoumání doby nesvobody)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2011–2015

Cíl projektu: Hlavním cílem projektu je sepsání monografie pojednávající o šlechtě v období procesu proměny elit s důrazem na složitost vazeb české šlechty k nacionálnímu socialismu. Na základě analýzy a komparace chceme precizně definovat jednak formy tlaku totalitních režimů (nacismu, komunismu) vůči šlechtě, jednak chceme dospět k obecnějším závěrům o vztazích, postojích a chování šlechty vůči oběma totalitám.

Rok 2011: Průběžné výsledky budou zveřejňovány ve formě článků a studií v ústavních periodikách. Příprava vydání kolektivní monografie z konference „Středoevropská šlechta v konfrontaci s totalitními režimy 20. století“.

Ke konci roku 2013 bude připravena k odevzdání monografie.

I.3 Odboj a perzekuce křesťanů v době nacismu a komunismu (1939–1989)

Garant: Stanislava Vodičková, DiS. (oddělení zkoumání doby nesvobody), PhDr. Rudolf Vévoda (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2009–2013

Cíl projektu: Cílem projektu je na základě analýzy a komparace definovat a na modelových příkladech konkretizovat rozsah a formy rezistence a perzekuce věřících občanů v období nacistické okupace a komunistického totalitního režimu. Na základě dokumentace jednotlivých osudů čs. duchovních, uvězněných, popravených a umučených v koncentračních táborech (včetně těch, kteří se z těchto zařízení vrátili), a podobně perzekvovaných osob v období let 1948–1989 chceme představit církve jako „oběť“ totalitních režimů a současně jako instituci vzdoru a odporu vůči oběma totalitám.

Rok 2011: V odborných periodikách *Paměť a dějiny* a *Securitas Imperii* budou publikovány studie, které představí jednotlivé církevní osobnosti ve střetu s totalitami, případně se zaměří na dílčí předěly ve vztazích totalitního státu a církve. Podíl na projektu oral history.

Ke konci roku 2013 bude odevzdána monografie obsahující medailonky zaměřené na komparaci nacistické a komunistické perzekuce církví a odboje křesťanů proti oběma totalitním režimům.

I.4 Děti a mládež v Protektorátu Čechy a Morava

Garant: Radka Šustrová (oddělení zkoumání doby nesvobody)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2009–2013

Cíl projektu: Cílem projektu je na základě historicko-sociologických metod dospět k souhrnné analýze postavení dětí a mládeže v Protektorátu Čechy a Morava a k dopadu nacistické okupace na jejich sociální podmínky. Pozornost proto bude v rámci výzkumu věnována zapojení mládeže do odboje, aspektu holocaustu židovské mládeže, ale také problematice Kuratoria pro výchovu mládeže. Bude také postižen specifický projekt *Erweiterte Kinderlandverschickung (KLV)*, který byl realizován v těsné vazbě na organizaci *Hitlerjugend*.

Rok 2011: V průběhu roku 2011 budou připravovány studie pro ústavní periodika.

Ke konci roku 2013 bude odevzdána monografie.

II. Protikomunistický (třetí) odboj

II.1 Protikomunistický odboj

Garant: PhDr. Libor Svoboda, Ph.D. (skupina zkoumání protikomunistického odboje a odporu)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2008–2012

Cíl projektu: Cílem projektu Dějiny protikomunistického odboje a odporu je analyzovat a představit formy protikomunistického odboje a odporu v první fázi existence komunistického totalitního režimu v letech 1948–1960. Jeho ambicí je rovněž zpracovat základní informace o celé šíři domácího i zahraničního protikomunistického odboje, o jeho osobnostech, o činnosti a vlivu ve společnosti. S ohledem na dosavadní úroveň zpracování tématu je koncepce projektu postavena na základním archivním výzkumu, využití všech dostupných pramenů, literatury, datových souborů a samozřejmě výpovědí pamětníků (vazba na projekt oral history). Hlavním výstupem bude typologizace různých forem odboje a odporu na území Čech, Moravy a Slezska.

Rok 2011: Projekt bude realizován ve více rovinách: v knižních publikacích, odborných výstupech v periodické produkci Ústavu, edicích dokumentů, na konferencích, seminářích, veřejných přednáškách, ve formě webové prezentace, zachycování vzpomínek pamětníků, na výstavách, formou mediálních výstupů či v publikacích encyklopedického charakteru.

II.2 Češi a Slováci v Indočíně v průběhu první vietnamské války (1946–1954)

Garant: PhDr. Ladislav Kudrna, Ph.D. (oddělení zkoumání doby nesvobody)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2010–2014

Cíl projektu: Cílem projektu je vytvoření databáze obsahující cca 2000 jmen československých občanů bojujících v rámci francouzské cizinecké legie proti Viet Minhu (výzkum bude realizován mj. přímo v archivu cizinecké legie). Jedná se o Čechy a Slováky, kteří bojovali, padli nebo byli zajati v průběhu první vietnamské války; cílem je také přiblížit jejich roli v rámci francouzské cizinecké legie a zhodnotit význam tohoto zapojení čs. občanů v kontextu střetů mezi Východem a Západem během studené války.

Rok 2011: Koncem roku odevzdat monografii *Cizinecká legie v dopisech*. Autentické svědectví Ladislava Charváta, který bojoval a padl v Indočíně.

V průběhu projektu publikace článků a studií v ústavních periodikách.

III. Pilíře komunistického vládnutí

III.1 Vývoj státně bezpečnostních složek

Garant: PhDr. Jan Kalous, PhD., PhDr. Milan Bárta (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2008–2013

Cíl projektu: Rekonstrukce organizačního vývoje rozvědných a kontrarozvědných útvarů Státní bezpečnosti a útvarů podléhajících ministerstvu obrany, představení jejich zaměření, činností a personálního obsazení vedoucích funkcí jednotlivých součástí (náčelníků odborů, správ).

Rok 2011: Projekt bude zaměřen na zpracování profesních biografií náčelníků jednotlivých operativních správ ministerstva vnitra (Sboru národní bezpečnosti); výstupem bude v roce 2012 biografický slovník náčelníků správ MV (SNB) z let 1953–1989 (v roce 2011 se budou zpracovávat jednotlivá hesla a studie). Paralelně s dílčími studiiemi v ústavních periodikách (viz rubrika Struktury moci v revue *Paměť a dějiny*) bude připravována webová prezentace projektu.

III.1.1 Vývoj zpravodajských složek (I. správa a zpravodajská správa GŠ)

Garant: Mgr. Martin Slávik (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: dokumentační

Doba realizace: 2009–2014

Cíl projektu: Rekonstrukce organizačního vývoje a personálního složení rozvědného aparátu ministerstev vnitra a národní obrany (1945–1989). Pozornost bude věnována jak centrálám působícím na domácím území, tak rezidenturám v zahraničí.

Rok 2011: Rekonstrukce organizačního vývoje a kádrového obsazení centrály hlavní správy rozvědky FMV/SNB i jejích zahraničních rezidentur v letech 1971–1989. Výstup se realizuje v podobě webové prezentace a článků v revue *Paměť a dějiny*. Zahájena bude také systematická rekonstrukce zpravodajské správy Generálního štábu ČSLA.

III.1.2 Agenturně-operativní činnost bezpečnostních složek

Garant: PhDr. Pavel Žáček, PhD. (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2009–2011

Cíl projektu: Cílem projektu je na základě systematického a komparativního zkoumání představit agenturně-operativní činnost nacistických a komunistických bezpečnostních složek, včetně stanovení shodných proporcí.

Rok 2011: Dokončení edice o hlavní správě kontrarozvědky; vydání studie o činnosti řídicí úřadovny gestapa v Praze, příprava sborníku o teorii a praxi agenturně-operativní činnosti Státní bezpečnosti v letech 1945–1989.

III.1.3 Personální obsazení, organizační struktura a činnost kontrarozvědných útvarů (1974–1989)

Garant: Jerguš Sivoš (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2010–2012

Cíl projektu: Rekonstruovat personální obsazení a organizační vývoj centrálních i teritoriálních kontrarozvědných složek během tzv. normalizačního období.

Rok 2011: Výsledkem budou studie do ústavních periodik, spolupráce na slovnících vedoucích představitelů bezpečnostních složek a webová prezentace.

III.1.4 Dokumentace vývoje Pohraniční a Vnitřní stráže

Garant: Mgr. Lubomír Morbacher (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: dokumentační

Doba realizace: 2009–2013

Cíl projektu: Zpracování organizačního a personálního vývoje a represivní činnosti Pohraniční a Vnitřní stráže jako specifické bezpečnostní složky komunistického totalitního režimu. Nezbytným prvkem bude komparace jejího působení v českých zemích a na Slovensku.

Rok 2011: Studie v ústavních periodikách a rozšíření webové prezentace.

III.2 Vývoj organizační struktury Komunistické strany Československa

Garanti: Mgr. Vítězslav Sommer (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2008–2016

Cíl projektu: Cílem výzkumu je stanovení teoretických a ideologických stránek čs. komunismu, zejména jeho politické praxe a širších společenských dopadů. Dalším důležitým cílem zůstává rekonstrukce personálního obsazení řídicího aparátu Komunistické strany Československa z období let 1921–1989.

Rok 2011: Příprava jednotlivých biografických medailonků. Hlavním výstupem bude *Biografický slovník vedoucích představitelů KSČ 1921–1989*, v jehož rámci budou zachyceny osudy významných komunistických činitelů (týká se zhruba 400 osob).

V průběhu roku 2011 budou připraveny a publikovány vybrané pilotní studie a bude také pokračovat webová prezentace. Ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny, v.v.i. v listopadu 2011 zorganizovat mezinárodní vědeckou konferenci k 90. výročí vzniku Komunistické strany Československa.

III.2.1 Komunismus mezi utopií a každodenností

Garant: Mgr. Vítězslav Sommer (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2010–2014

Cíl projektu: Cílem projektu je za použití historicko-politologicko-sociologických metod analyzovat a definovat jednotlivé ideologické atributy komunismu z hlediska proměn dobového myšlení před únorem 1948 i po něm. Výzkum se nezaměří pouze na myšlenkový vývoj intelektuálů či umělců, ale bude reflektovat i vliv dobových událostí v ČSR a v kontextu konfliktu Východ – Západ.

Rok 2011: V roce 2011 bude publikována studie v revue *Paměť a dějiny*.

III.2.2 Biografie představitelů komunistického režimu

Garant: Doc. PhDr. Jiří Pernes, Dr. (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2011–2015

Cíl projektu: Zpracování biografí významných představitelů komunistického režimu v Československu, včetně zasazení do historického kontextu.

Rok 2011: V rámci přípravy biografie Klementa Gottwalda bude zpracována studie do ústavního periodika.

řídící justice (1948–1989)

Garant: Mgr. Jiří Urban (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2008–2014

Cíl projektu: Cílem je analyzovat postavení, roli a vlastní aktivity justice v období komunistického režimu v Československu v letech 1948–1989.

Cílem projektu v roce 2011 je analyzovat vlastní přípravy politických procesů napříč 50.–80. lety, včetně tzv. nerealizovaných procesů, které mocenské orgány komunistického totalitního režimu zamýšlely realizovat s představiteli opozičního hnutí v 70. a 80. letech, včetně ohlasu represí v kontextu mezinárodního práva a politiky.

Rok 2011: Výstupem budou studie zveřejněné v revue *Paměť a dějiny*, např. o akci Kamion v roce 1981.

III.4 Vězeňství v českých zemích 1938–1989

Garant: PhDr. Jaroslav Rokoský, Ph.D. (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2010–2014

Cíl projektu: Zmapovat postavení a roli vězeňství na území českých zemí, resp. Československa v represivních aparátech totalitních režimů. Zachytit proměny českého vězeňství: domácí kořeny a tradice, importované novinky (z německého nacismu a ruského bolševismu). Zaměří se především na poválečné období (1945–1960). Pozornost bude proto věnována vězeňství v době retribuční, zakladatelskému období komunistického režimu a jeho následným proměnám. Vězněným a především vězňům je třeba přiřadit konkrétní tváře. Přiblížit každodenní život za zdmi věznic a lágrů, prožívání vězeňské reality a používané metody.

Rok 2011: Příprava studie pro ústavní periodika; rozvíjení práce na webové prezentaci projektu a představení dílčích témat v průběhu čtvrtletních seminářů.

IV. Oběti, pachatelé, společnost – dokumentace komunistického vládnutí

IV.1 Dokumentace popravených z politických důvodů 1948–1989

Garant: Mgr. Petr Mallota (oddělení dokumentace)

Typ projektu: dokumentační

Doba realizace: 2008–2012

Cíl projektu: Cílem projektu je verifikovat údaje u osob, které byly v letech 1948–1989 popraveny z politických důvodů. Současně lze na základě analýzy dochovaných spisových materiálů vytvořit sondu do aktivit protikomunistického odboje a odporu, do systému práce komunistického represivního aparátu, včetně role justice nebo role jednotlivců v dílčích případech.

Rok 2011: Příprava studií do odborných periodik Ústavu. Rozšiřování webové prezentace projektu, zapojení se do projektu oral history (rozhovory s příbuznými popravených osob).

Závěrečným výstupem bude v roce 2012 souhrnná publikace prezentující osudy všech popravených.

IV.2 Dokumentace usmrcení osob na státní hranici 1948–1989

Garant: Mgr. Lubomír Morbacher (oddělení dokumentace)

Typ projektu: dokumentační

Doba realizace: 2008–2013

Cíl projektu: Cílem projektu je zmapování všech případů násilného úmrtí na hranicích v letech 1948–1989 (místo, čas, příčiny úmrtí, pachatelé).

Rok 2011: Příprava studie do revue *Paměť a dějiny*; pokračování webové prezentace. Celkovým výstupem bude souhrnná publikace všech obětí na státní hranici v letech 1948–1989.

IV.3 Kolektivizace zemědělství, perzekuce sedláků a jejich rodin

Garant: Mgr. Petr Slinták (oddělení dokumentace)

Typ projektu: dokumentační

Doba realizace: 2008–2012

Cíl projektu: Cílem projektu je zasazení kolektivizace venkova do kontextu rozsáhlých majetkových proměn po skončení druhé světové války v ČSR a vymezení role represivního aparátu při jeho prosazování.

Rok 2011: Na rok 2011 je plánována příprava monografie *Obraz kolektivizace a družstevního venkova v českém hraném filmu*; další aktivity představují vydání vzdělávacího DVD, účast na přednáškách a seminářích a dílčí studie do ústavních periodik. Podíl na projektu oral history (výpovědi pamětníků postižených kolektivizací).

IV.4 Historie českého undergroundu

Garant: Bc. František Stárek (oddělení dokumentace)

Typ projektu: dokumentační

Doba realizace: 2008–2011

Cíl projektu: Zmapování dějin a struktury českého undergroundu 70. a 80. let minulého století jako kulturně-historického, sociologického, politického, případně psychologického jevu.

Rok 2011: Výstupem bude webová prezentace, prezentace na seminářích a diskusích; dále příprava tištěné a elektronické studie (práce *Klíčové momenty českého undergroundu*, příprava navazujícího projektu *Jména bezejmenných*). Hlavním výstupem bude vydání publikace *Hnědá kniha undergroundu*. Podíl na oral history.

IV.5 Pražské jaro a okupace Československa (1968–1969)

Garant: PhDr. Milan Bárta (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2009–2011

Cíl projektu: Výzkum se zaměří na zmapování a analýzu událostí srpna 1969, včetně komparace s událostmi v roce 1968.

Rok 2011: Výstupem bude v roce 2011 monografie *Srpen 1969 v Československu* zaměřená na komplexní rozbor událostí a v neposlední řadě medailony obětí.

IV.6 Opozice, odpor a politická moc v regionech (Brno 1948–1989)

Garant: PhDr. Rudolf Vévoda (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2010–2015

Cíl projektu: Cílem je na základě analýzy a komparace zmapovat vývoj a definovat proměnu vztahu komunistické moci k představitelům opozice na příkladu Brna v letech 1948–1989, včetně reflexe významných celospolečenských událostí v regionu. Brno je z tohoto hlediska dostatečně reprezentativním příkladem vzhledem k tomu, že se stalo významným centrem opozice a odporu proti komunistické moci.

Rok 2011: Příprava dílčích studií (rozhovorů) do ústavních periodik; zapojení do projektu oral history; podíl na programu čtvrtěčních seminářů.

IV.7 Film a dějiny totalitních režimů

Garant: Mgr. Petr Kopal (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Typ projektu: badatelský

Doba realizace: 2010–2015

Cíl projektu: Výzkum filmů jako cenného pramene a nástroje nacistické a komunistické ideologické manipulace (propagandy). Cílem je analyzovat, jak přesně filmová tvorba v rámci totalitního systému fungovala, jaké byly její úkoly a možnosti a jak byla recipována.

Rok 2011: Bude připravena dílčí studie pro ústavní periodika a zahájí se práce na sborníku *Film a dějiny III*. Současně budou v rámci čtvrtěčních seminářů pokračovat rozbory jednotlivých filmových děl. Zapojení do přípravy vzdělávacího DVD.

V. Paměť a dějiny totalitních režimů (oral history)

V.1 Paměť a dějiny totalitních režimů

Garant: Bc. Adam Hradilek (skupina orální historie)

Typ projektu: dokumentační

Doba realizace: 2008–2012

Cíl projektu: Hlavním posláním orálně historického projektu je sběr, zpracování a archivace výpovědí přímých svědků důležitých momentů čs. historie, souvisejících s naplňováním zákona č. 181/2007 Sb. Natáčení pamětníků probíhá podle aktuálních záměrů Ústavu (výzkumný projekt, publikace, výstava, konference, výročí) i nahodilých situací (pobyt pamětníka na území České republiky, přednáška pamětníka, zdravotní stav pamětníka).

Rok 2011: Další sběr, zpracování a archivace výpovědí s žijícími pamětníky gulagu, kolektivizace (projekt IV.3), pronásledování církví (projekt I.3), politických vězňů a účastníků třetího odboje (projekt II.1, projekt II.2). Nově se projekt zaměří na příbuzné popravených (projekt IV.1), mimopražský disent (projekt IV.4, projekt IV.6) a občany Československé republiky sloužící ve wehrmachtu. Ve spolupráci s Českými centry a zastupitelskými úřady budou vyhledáváni zahraniční spolupracovníci disentu a zaznamenávána jejich svědectví; obdobně bude pokračovat spolupráce s organizací Memorial a dalšími institucemi z postsovětských zemí při natáčení pamětníků, kteří např. vyjádřili solidaritu s okupovaným Československem. Předpokládá se také zapojení do projektu Shoah Foundation „Malach“ (využití nahrávek ÚSTR v rámci projektu Malach; podobně jako v případě slovenského ÚPN). Bude připravován text knihy *Sovětské pracovní tábory ve vzpomínkách Čechů a Slováků* (vydání v roce 2012).

Přehled badatelských projektů

	Název	Garant	Realizace
I.1	Osobnosti nacistického represivního aparátu Protektorátu Čechy a Morava	P. Kreisinger	2011–2015
I.2	Šlechta českých zemí v konfrontaci s totalitními režimy 20. století (1938–1989)	D. Jelínková	2009–2013
I.3	Odboj a perzekuce křesťanů v době nacismu a komunismu (1939–1989)	S. Vodičková R. Vévoda	2009–2013
I.4	Děti a mládež v Protektorátu Čechy a Morava	R. Šustrová	2009–2013
II.1	Protikomunistický odboj	L. Svoboda	2008–2012
II.2	Češi a Slováci v Indočíně v průběhu první vietnamské války (1946–1954)	L. Kudrna	2010–2014
III.1	Vývoj státně bezpečnostních složek	J. Kalous M. Bárta M. Slávik P. Žáček J. Sivoš L. Morbacher	2008–2013
III.2	Vývoj organizační struktury KSČ	V. Sommer J. Pernes	2008–2016
III.3	Třídní justice (1948–1989)	J. Urban	2008–2014
III.4	Vězeňství v českých zemích (1938–1989)	J. Rokoský	2010–2014
IV.5	Pražské jaro a okupace ČSSR v letech 1968–1969	M. Bárta	2009–2011
IV.6	Opozice, odpor a politická moc v regionech (Brno 1948–1989)	R. Vévoda	2010–2015
IV.7	Film a dějiny totalitních režimů	P. Kopal	2010–2015

Přehled dokumentačních projektů

	Název	Garant	Realizace
IV.1	Dokumentace popravených z politických důvodů 1948–1989	P. Mallota	2008–2012
IV.2	Dokumentace usmrcení osob na státní hranici 1948–1989	L. Morbacher	2008–2013
IV.3	Kolektivizace zemědělství, perzekuce sedláků a jejich rodin	P. Slinták	2008–2012
IV.4	Historie českého undergroundu	F. Stárek	2008–2011
V.1	Paměť a dějiny totalitních režimů	A. Hradilek	2008–2012

2. VZDĚLÁVACÍ PROJEKTY

I. Vzdělávací projekty zaměřené na odbornou školní veřejnost

I.1 Školní edice DVD „Kolektivizace v Československu“

Garant: Mgr. Jaroslav Pinkas (oddělení dokumentace)

Typ projektu: vzdělávací

Doba realizace: 2011

Cíl projektu: Vydání zpožděného DVD.

Rok 2011: Absolvování rozsáhlého oponentského řízení DVD, které představí kolektivizaci jak z celostátní politické úrovně, tak prostřednictvím mikrohistorické studie spojující propagandistický mediální materiál, archivní prameny a rozhovory s pamětníky. Kromě audiovizuálních ukázek různé provenience (filmy, dokumenty, televizní zpravodajství) bude DVD obsahovat také větší množství archivních materiálů a vybraných vědeckých studií, popř. originální svědectví pamětníků. Projekt navazuje na dlouhodobější výzkum v rámci „Kolektivizace zemědělství, perzekuce sedláků a jejich rodin“.

I.2 Letní škola moderních dějin pro učitele

Garant: Mgr. Kamil Činátl, Ph.D. (skupina vzdělávání)

Typ projektu: vzdělávací

Doba realizace: 2008–2012

Rok 2011: Koncem srpna 2011 proběhne za spolupráce s dalšími odbornými institucemi série seminářů pro učitele společenských věd. V koncepci školy bude zohledněna zkušenost získaná při organizování obou předchozích ročníků. Letní škola využije výsledků badatelských a dokumentačních projektů Ústavu, včetně zkušeností konkrétních odborných a realizačních pracovníků.

I.3 Kurzy pro učitele, žáky a studenty vysokých škol: metodika a vybrané problémy moderních dějin

Garant: Mgr. Kamil Činátl, Ph.D. (skupina vzdělávání)

Typ projektu: vzdělávací

Doba realizace: 2008–2012

Cíl projektu: Cílem projektu je nabídnout nové způsoby tematizace výuky soudobých dějin v pedagogické praxi pro učitele; současně nové a netradiční pohledy na soudobé dějiny pro

žáky všech stupňů škol.

Specifickou součástí projektu budou metodické semináře o výuce moderních dějin pro běloruské učitele, organizované ve spolupráci s Asociací pro mezinárodní otázky.

Rok 2011: Realizace přednášek a kurzů za aktivní účasti externích spolupracovníků podle aktuálních potřeb škol.

I.4 Příprava metodických pomůcek pro školy

Garant: Mgr. Kamil Činátl, Ph.D. (skupina vzdělávání)

Typ projektu: vzdělávací

Doba realizace: 2008–2012

Cíl projektu: Příprava edukativních materiálů v audiovizuální a textové formě, umožňujících školské veřejnosti mnohovrstevnatou reflexi působení totalitních režimů v Československu. Projekt se zaměří především na pomůcky, které lze využít interaktivně při standardní výuce dějepisu na školách.

Rok 2011: Na rok 2011 je plánováno rozšíření stávajících edukativních materiálů (např. antologie obrazů komunistické každodennosti) a vytvoření nových vzdělávacích webových prezentací.

I.5 E-learning „Jak učit o komunismu?“

Garant: Mgr. Kamil Činátl, Ph.D. (skupina vzdělávání)

Typ projektu: vzdělávací

Doba realizace: 2011–2012

Cíl projektu: Organizace e-learningových kurzů o metodice výuky soudobých dějin zaměřené na pedagogy, kteří se nemohou účastnit vzdělávacích seminářů, vychází vstříc soudobým trendům v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

Rok 2011: Vytvoření kurzu a jeho pilotní provoz ve spolupráci s Odborem informačních technologií a digitalizace.

II. Školní vzdělávací projekty

II.1 Malé a velké příběhy moderních dějin

Garant: Mgr. Kamil Činátl, Ph.D. (skupina vzdělávání)

Typ projektu: vzdělávací

Doba realizace: 2008–2012

Cíl projektu: Cílem projektu je vzbudit zájem studentů o problematiku soudobých dějin formou orální historie reflektující individuální paměť vlastních příbuzných, především rodičů a prarodičů. Individuální, rodová historie, navíc prostřednictvím aktivního zapojení studentů, dává možnost nahlédnout „velké“ dějiny v konkrétním kontextu, čímž se stávají bližšími a pochopitelnějšími. Zájemci mohou absolvovat základní školení, během kterého se seznámí se strukturou projektu, problematikou orální historie a s jejími metodami. Hlavním úkolem bude metodické vedení učitelů.

Rok 2011: Průběžné publikování studentských prací formou webové prezentace. Zapojení externistů.

III. Digitální pamětnický archiv Paměť národa

III.1 Digitální pamětnický archiv Paměť národa

Garant: Michal Šmíd (oddělení výstav a vzdělávání)

Typ projektu: vzdělávací

Doba realizace: 2008–2012

Cíl projektu: Shromažďování výpovědí přímých svědků událostí 20. století z různých evropských zemí ve spolupráci s Českým rozhlasem a občanským sdružením Post Bellum.

Rok 2011: Spolupráce s ruským sdružením Memorial a Jagellonskou univerzitou v Krakově na dalším rozšiřování databáze pamětníků. Ve spolupráci s českým Junákem se připravuje zahájení projektu „Skautské století“, během něhož budou skautské oddíly pátrat ve svém okolí po žijících pamětnících a se studenty vybraných gymnázií bude realizován projekt „Neviditelné oběti komunismu“.

III.2 Workshopy Společenství evropské paměti

Garant: Mgr. Barbara Kopecká (oddělení výstav a vzdělávání)

Typ projektu: vzdělávací

Doba realizace: 2011

Cíl projektu: Vytvoření platformy pro diskusi badatelů věnujících se orální historii a zároveň prezentování projektu „Paměť národa“.

Rok 2011: Vzhledem k získání grantu Visegrádského fondu proběhnou v roce 2011 workshopy ve Lvově, Záhřebu, Bratislavě a Praze.

IV. Pomůcky pro badatele (manuály)

IV.1 Interpretace materiálů represivních složek

Garant: PhDr. Pavel Žáček, Ph.D., PhDr. Jan Kalous, Ph.D. (odbor zkoumání totalitních režimů)

Typ projektu: vzdělávací

Doba realizace: 2011–2014

Cíl projektu: Projekt se v úzké spolupráci s Archivem bezpečnostních složek i dalšími odbornými pracovišti zaměří na vytváření metodických pomůcek pro badatele postihující specifický charakter archiválií vzniklých činností bezpečnostních složek.

Rok 2011: Předpokládáme vytvoření pracovní skupiny historiků, archivářů a dalších odborníků, kteří by se z různých rovin pohledu a při využití různých metodických přístupů podíleli na jednotlivých manuálech.

Práce na manuálech přibližujících badatelské veřejnosti některá specifika dokumentace komunistických bezpečnostních složek, včetně tzv. agenturně operativních a vyšetřovacích spisů. Výstupem budou rovněž studie v ústavních periodikách.

Přehled vzdělávacích projektů

	Název	Garant	Realizace
I.1	Školní edice DVD „Kolektivizace v Československu“	J. Pinkas	2011
I.2	Letní škola moderních dějin pro učitele	K. Činátl	2008–2012
I.3	Kurzy pro učitele, žáky a studenty VŠ: metodika a vybrané problémy moderních dějin	K. Činátl	2008–2012
I.4	Příprava metodických pomůcek pro školy	K. Činátl	2008–2012
I.5	E-learning „Jak učit o komunismu?“	K. Činátl	2011–2012
II.1	Malé a velké příběhy moderních dějin	K. Činátl	2008–2012
III.1	Digitální pamětnický archiv Paměť národa	M. Šmíd	2008–2012
III.2	Workshopy Společenství evropské paměti	B. Kopecká	2011
IV.1	Interpretace materiálů represivních složek	P. Žáček J. Kalous	2011–2014

3. VÝSTAVNÍ ČINNOST

3.1. Volby v českých zemích

Garant: PhDr. Milan Bárta (oddělení zkoumání komunistického totalitního režimu)

Koordinátor: Bc. Michal Hroza (odbor ediční)

Spolupořadatel: Národní muzeum

Místo: Praha, Národní muzeum – Památník Vítkov

Termín: květen 2011

Větší výstavní projekt připravovaný ve spolupráci s Národním muzeem, který bude věnován historii voleb v českých zemích.

ÚSTR bude na základě připravované smlouvy o spolupráci spolupořadatelem této výstavy.

3.2. 60. výročí založení rozhlasové stanice Rádio Svobodná Evropa

Koordinátor: Bc. Michal Hroza (odbor ediční)

Spolupořadatel: Filozofická fakulta UK, Český rozhlas 6, Senát PČR

Místo: Praha, Senát PČR

Termín: květen 2011

Součástí rozsáhlejšího projektu „Jaro se Svobodkou“, připomínajícího 60. výročí vzniku Rádia Svobodná Evropa. Projekt je připravován ve spolupráci s RFE, Českým rozhlasem, Univerzitou Karlovou a Senátem PČR.

ÚSTR po dohodě s Českým rozhlasem zabezpečí redakční a grafické práce na přípravě výstavy.

3.3. Mene Tekel

Koordinátor: Bc. Michal Hroza (odbor ediční)

Spolupořadatelé: Univerzita Karlova, Konfederace politických vězňů ČR, o.s. Umění bez bariér

Místo: Praha, Karolinum UK

Termín: únor 2011

Hlavním tématem pátého ročníku mezinárodního festivalu proti totalitě budou umělci bojující proti totalitním režimům.

Součástí výstavního projektu budou i výstavy připravené ÚSTR. ÚSTR se bude společně s partnery podílet na propagaci této akce.

3.4. Praha objektivem tajné policie

Koordinátor: Bc. Michal Hroza (odbor ediční)

Spolupořadatel: Česká centra, Muzeum Stasi

Místo: Berlín, Muzeum Stasi

Termín: únor 2011

Ve spolupráci s Českými centry bude po zastávkách v Bruselu, Štrasburku, New Yorku, Washingtonu, Bostonu, Praze a Frankfurtu nad Mohanem výstava „Praha objektivem tajné policie“ otevřena i v Berlíně. V jednání je její konání v Mnichově, Vídni, Budapešti, Bukurešti, Bratislavě a Moskvě.

PŘEHLED PLÁNOVANÝCH VÝSTAV V ROCE 2010

	Název	Garant	Realizace (místo)
3.1	Volby v českých zemích	M. Bárta, M. Hroza	2011 (NM, Praha)
3.2	60. výročí založení RSE	M. Hroza	květen 2011 (Senát PČR, Praha)
3.3	Mene Tekel	M. Hroza	únor 2011 (Karolinum UK, Praha)
3.4	Praha objektivem tajné policie	M. Hroza	únor 2011 (Muzeum Stasi, Berlín)

4. KONFERENCE A SEMINÁŘE

4.1. KSČ 1921–2011 (mezinárodní konference)

Garant: PhDr. Jan Kalous, Ph.D., Mgr. Vítězslav Sommer (odbor zkoumání totalitních režimů)

Koordinátor: Mgr. Barbara Kopecká (oddělení výstav a vzdělávání)

Spolupřadatel: ÚSD AV ČR, ÚV ČR

Místo: Praha, ÚV ČR

Termín: listopad 2011

Mezinárodní mezioborová konference připravovaná ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR, v.v. i. a dalšími partnery. ÚSTR bude jeden ze dvou hlavních pořadatelů akce.

4.2. Válečný rok 1941 a československý odboj (mezinárodní seminář)

Garant: PhDr. Ladislav Kudrna, Ph.D. (oddělení zkoumání doby nesvobody)

Koordinátor: Mgr. Barbara Kopecká (oddělení výstav a vzdělávání)

Místo: Praha, ÚSTR

Termín: říjen 2011

Mezinárodní seminář, který pořádá samostatně ÚSTR a věnuje se situaci domácího i zahraničního odboje proti německé okupaci, připomene vznik československých leteckých perutí v rámci RAF.

4.3. Tagung zu RFE (mezinárodní konference)

Garant: PhDr. Milan Bárta (oddělení zkoumání komunistického totalitního režimu)

Koordinátor: Bc. Michal Hroza (odbor ediční)

Spolupřadatel: České centrum Mnichov, Collegium Carolinum

Místo: Mnichov

Termín: 28.–29. dubna 2011

Mezinárodní konference k 60. výročí vzniku Rádia Svobodná Evropa postihující činnost této instituce od jejího vzniku až po současnost.

ÚSTR je partnerem grantové žádosti, která by v případě udělení umožnila konání této mezinárodní konference, a badatelé Ústavu pro studium totalitních režimů budou aktivními účastníky této konference.

4.4. 60. výročí založení rozhlasové stanice Rádio Svobodná Evropa (mezinárodní konference)

Garant: PhDr. Milan Bárta (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Koordinátor: Bc. Michal Hroza (odbor ediční)

Místo: Praha, Senát PČR

Doba realizace: 5. května 2011

Součástí rozsáhlejšího projektu „Jaro se Svobodkou“, připomínajícího 60. výročí vzniku Rádia Svobodná Evropa. Projekt je připravován ve spolupráci s Českým rozhlasem 6, Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy a Senátem PČR.

ÚSTR po dohodě s Českým rozhlasem zabezpečí redakční a grafické práce na přípravě sborníku z konference a badatelé Ústavu pro studium totalitních režimů budou aktivními účastníky této konference.

4.5. Vysokoškoláci o totalitě (studentská konference)

Garant: PhDr. Jaroslav Rokoský, Ph.D. (skupina výzkumu protikomunistického odboje a odporu)

Koordinátor: Mgr. Barbara Kopecká (oddělení výstav a vzdělávání)

Místo: Praha, ÚSTR

Doba realizace: říjen 2011

Cílem druhého ročníku jednodenní studentské konference připravené samostatně ÚSTR je motivovat studenty historie k zájmu o bádání v rámci tématu totalitních režimů. Na této konferenci vystoupí odbornou komisí vybraní vítězové soutěže o nejlepší diplomovou práci na téma totalitních režimů. Tyto práce budou součástí sborníku, který se stane výstupem tohoto projektu stejně jako v roce 2010.

II. Pravidelné semináře

II.1 Film a dějiny, totalita a propaganda

Garant: Mgr. Petr Kopal (oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)

Místo: ÚSTR

Doba realizace: leden – prosinec 2010 (jedenkrát měsíčně)

Cyklus filmových seminářů prezentujících díla českých dokumentaristů vztahující se k době nesvobody a období komunistické totalitní moci.

II.2 Životní osudy Čechů a Slováků ve dvacátém století

Garant: PhDr. Jan Kalous, Ph.D. (odbor zkoumání totalitních režimů)

Místo: ÚSTR

Doba realizace: leden – prosinec 2010 (cca jedenkrát měsíčně)

Diskuse s pamětníky dvou nejhorších totalitních režimů uplynulého století.

II.3 Archiválie z provenience bezpečnostních složek

Garant: Mgr. Světlana Ptáčnicková (odbor zkoumání totalitních režimů)

Místo: ÚSTR

Doba realizace: 2010

Seminář věnovaný nakládání s archiváliemi zachovanými po komunistických bezpečnostních složkách, využití svazkové agendy, problematice registrace svazků a interpretaci dokumentů. Výstupy ze semináře budou prezentovány na webových stránkách Ústavu.

II.4 Protikomunistický odboj

Garant: Mgr. Libor Svoboda, Ph.D. (skupina výzkumu protikomunistického odboje a odporu)

Místo: ÚSTR

Doba realizace: 2010

Pravidelné měsíční semináře k problematice protikomunistického (třetího) odboje.

PŘEHLED KONFERENCÍ, SEMINÁŘŮ A PŘEDNÁŠEK

	Název	Druh výstupu	Garant / Koordinátor	Termín (místo)
1.	KSČ 1921–2011	mezinárodní konference	J. Kalous, B. Kopecká	listopad 2011 (Praha, ÚV ČR)
2.	Válečný rok 1941 a československý odboj	mezinárodní seminář	L. Kudrna, B. Kopecká	říjen 2011 (Praha, ÚSTR)
3.	Tagung zu RFE	mezinárodní konference	M. Bárta, M. Hroza	28.–29. dubna 2011 (Mnichov)
4.	60. výročí založení RSE	mezinárodní konference	M. Bárta, M. Hroza	5. května 2011 (Praha, Senát PČR)
5.	Vysokoškoláci o totalitě	studentská konference	J. Rokoský, B. Kopecká	listopad 2011 (Praha, ÚSTR)

II. Přehled pravidelných seminářů

	Název	Druh výstupu	Garant	Termín (místo)
II.1	Film a dějiny, totalita a propaganda	cyklus filmových seminářů	P. Kopal	1x měsíčně (Praha, ÚSTR)
II.2	Životní osudy Čechů a Slováků ve dvacátém století	diskuse s pamětníky	J. Kalous	1x měsíčně (Praha, ÚSTR)
II.3	Archiválie z provenience bezpečnostních složek	seminář	S. Ptáčnicková	2011 (Praha, ÚSTR)
II.4	Protikomunistický odboj	cyklus odborných přednášek	L. Svoboda	1x měsíčně (Praha, ÚSTR)

5. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

5.1 Počet a druh publikací ÚSTR navržených k realizaci v roce 2011

Publikace	Druh publikace	Periodicita	Počet
Periodické	Paměť a dějiny	4 x	4
	Securitas Imperii	2 x	2
Neperiodické	Edice		2
	Monografie		2
	Katalogy výstav		1
	Sborníky		2
	Učebnice, příručky		1

6. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V průběhu roku 2011 bude Ústav pro studium totalitních režimů pokračovat v jednom ze svých nejdůležitějších úkolů – mezinárodní spolupráci. S ohledem na nadcházející změny, které čekají naše nejdůležitější partnery – německý Úřad spolkové zmocněnkyně pro podklady státní bezpečnostní služby bývalé NDR (BStU) a polský a slovenský Ústav národní paměti (IPN, ÚPN) – je nutné snažit se udržet stávající úroveň vztahů a spolupráce alespoň na současné úrovni. Dalším úkolem bude podpora činnosti partnerských institucí ve Slovinsku, Rumunsku, Bulharsku a pobaltských zemích.

V rámci možností naváže Ústav na již učiněné kroky spojené s vytvořením Platformy evropské paměti a svědomí, zejména bude oživena aktivní činnost pracovní skupiny, zahrnující zástupce 26 institucí a organizací z 19 evropských zemí. Jedním z hlavních úkolů se opět stane nové projednání, respektive prosazení návrhu vnitřních stanov upravujících činnost Platformy jako organizace založené na mezivládní dohodě. Aktivně je nutné v této oblasti využít fakt, že předsednictví v Radě EU převezmou Maďarsko a poté Polsko.

Ústav společně s pracovní skupinou pro Platformu evropské paměti a svědomí naváže spolupráci s pracovní skupinou složenou z poslanců Evropského parlamentu ze 16 zemí Evropské unie s názvem *Reconciliation of European Histories*, která mj. podporuje vznik evropské platformy. V březnu 2011 se zástupci Ústavu zúčastní veřejného slyšení v Evropském parlamentu připravovaného touto skupinou na téma zločiny komunismu a výuka na školách. Veřejné slyšení bude spojeno se setkáním pracovní skupiny pro Platformu evropské paměti a svědomí.

V průběhu příštího roku bude rozšířena oboustranně přínosná spolupráce s U. S. Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, D. C., aby na jejím základě mohly být připraveny i odborné texty publikovatelné v odborných periodikách Ústavu. K podpisu bude připravena dohoda o spolupráci s Davis Center for Russian and Euroasian Studies Harvard University, a to zejména v oblasti přístupu k dokumentům sovětské a československé provenience o průběhu studené války.

Ústav se chystá navázat a formalizovat také spolupráci s izraelským institutem Yad Vashem, konkrétně s jeho Mezinárodním ústavem pro výzkum holocaustu. Tato spolupráce umožní sdílení a výměnu zkušeností při přípravě společných badatelských, archivních či digitalizačních projektů, které přinesou prohloubení výzkumu hlavně v oblasti doby nesvobody (1938–1945).

Zástupci Ústavu se budou účastnit dalšího jednání členů Evropské sítě institucí spravujících tajné policejní archivy (European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files), které se uskuteční v Rumunsku. Ústav bude jednoznačně podporovat rozšíření této sítě o zástupce pobaltských republik.

Kromě nutnosti posílit webovou prezentaci v anglickém jazyce zvažuje Ústav vydávání elektronického newsletteru, který by přinášel aktuální informace o činnosti Ústavu a Archivu bezpečnostních složek. Určen byl také jako médium průběžného informování partnerských institucí. V příštím roce bude také publikován česko-anglický sborník z loňské konference „Zločiny komunismu“, obsahující přednesené zprávy o vyrovnávání se s totalitní minulostí v jednotlivých zemích. Vydání revue *Behind the Iron Curtain* je závislé na aktuální finanční situaci.

Pokud by rok 2011 nepřinesl další rozpočtové restrikce, bylo by možné ve střednědobém výhledu plánovat organizaci význačnější mezinárodní akce ideově navazující na konferenci „Zločiny komunismu“ z února 2010.

Část B – Ekonomika, provoz a digitalizace

- I. ODBOR EKONOMIKY A PROVOZU**
- II. ODBOR INFORMATIKY A DIGITALIZACE**

I. ODBOR EKONOMIKY A PROVOZU

Ústav pro studium totalitních režimů je samostatnou organizační složkou státu, která hospodaří s finančními prostředky státu na základě každoročně schvalovaného zákona o státním rozpočtu České republiky, jenž na základě vládního návrhu schvaluje Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, která zároveň svým zákonodárným aktem určuje výši finančních prostředků pro hospodaření jednotlivých organizačních složek státu pro příslušný fiskální rok.

Vzhledem k faktu, že dochází k podstatnému snížení rozpočtu na rok 2011, bude hlavní úloha Odboru ekonomiky a rozpočtu spočívat v přibližování ukazatelů rozpočtu nastavených v době vzniku Ústavu pro studium totalitních režimů, a to jednak cestou maximalizace finančních zdrojů při minimalizaci provozních finančních prostředků na výdajové straně rozpočtu a jednak získáváním finančních prostředků z jiných zdrojů, než je státní rozpočet.

Pro srovnání:

Rozpočet ÚSTR	2008	2009	2010	2011
Běžné výdaje	97 428,00	89 256,00	87 308,00	83 067,00
z toho ostatní běžné výdaje	43 442,00	24 349,00	25 201,00	26 872,00
Kapitálové výdaje	13 554,00	7 700,00	3 574,00	2 500,00
Výdaje celkem	110 982,00	96 956,00	90 882,00	85 567,00

Řešením výše uvedených skutečností je participace na operačních programech či jiných formách dotací z EU. Předpokladem je vypracování kvalitního projektu a vyhledání vhodného dotačního programu.

Při své činnosti bude Odbor ekonomiky a provozu důsledně postupovat dle platných legislativních norem a dodržovat princip tzv. 3E – Economy-Efficiency-Effectiveness, tedy hospodárnost, účelnost, efektivita. K tomu budou využívány nástroje např. v podobě cílově orientované kvantifikace na výdajových stranách jednotlivých nákladových středisek s cílem zabezpečení finančních toků v Ústavu včetně stanovení kompetentních rolí. Dalším nástrojem je zkvalitnění průběhu zadávání veřejných zakázek elektronickou cestou a důsledným dodržováním zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace s tím, že na zohlednění principu 3E je nutno se zaměřit zejména ve fázi plánování a přípravy každé veřejné zakázky. Neméně důležitá bude rovněž optimalizace smluvních závazků.

Odbor ekonomiky a provozu bude do konce června roku 2011 realizovat implementaci nového ekonomického informačního systému GINIS a implementaci elektronické spisové služby, jimiž bude docíleno plně elektronického oběhu účetních dokladů, včetně jejich

elektronického schvalování.

K dodržování hospodárného, účelného a efektivního vynakládání finančních prostředků je nezbytný propracovaný vnitřní kontrolní systém, využívající schvalovací, operační, hodnotící a revizní postupy.

Pro úspěšné plnění všech náročných úkolů se Odbor ekonomiky a provozu zaměří také na zkvalitnění vnitřních předpisů a jejich přizpůsobení platné legislativě.

Odbor ekonomiky a provozu bude participovat s Archivem bezpečnostních složek na zajištění vhodné budovy, do které budou dislokována pracoviště Archivu bezpečnostních složek, zejména pracoviště Kobyličky a Braník.

Dílní úkoly Odboru ekonomiky a provozu vyplývají z vyhlášek Ministerstva financí České republiky.

Na základě vyhlášky MF č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávních celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti, v platném znění, bude Odbor ekonomiky a provozu zpracovávat finanční výkazy uvedené v Tabulce č. 1 a předkládat je státním orgánům.

Tabulka č. 1

Činnost	Termín	Obsah	Pozn.
OSS	měsíčně	výkaz o nárocích z nespotebovaných výdajů	posl. pracovní den před 20. dnem násl. měsíce
OSS	čtvrtletně	finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	před 14. kal. dnem násl. měsíce po ukončení čtvrtletí
OSS	čtvrtletně	chronologický přehled rozpočtových opatření	před 14. kal. dnem násl. měsíce po ukončení čtvrtletí
OSS	ročně	finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu (rozpis schváleného rozpočtu)	poslední pracovní den před 25. březnem
správce kapitoly	čtvrtletně	sumář výkazů za kapitolu	před 20. kal. dnem násl. měsíce po ukončení čtvrtletí
správce kapitoly	ročně	sumář výkazů za kapitolu	poslední pracovní den před 31. březnem
správce kapitoly	čtvrtletně	limity a zůstatky na účtech v ČNB jako příloha ke komentáři k finančnímu výkazu	před 14. kal. dnem násl. měsíce po ukončení čtvrtletí
správce kapitoly	čtvrtletně	Plnění závazných ukazatelů státního rozpočtu	před 14. kal. dnem násl. měsíce po ukončení čtvrtletí

Na základě vyhlášky MF č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů, v platném znění, musí Odbor ekonomiky a provozu zpracovávat účetní výkazy uvedené v Tabulce č. 2. a předkládat je státním orgánům.

Tabulka č. 2

Činnost	Termín	Obsah	Pozn.
OSS a kapitola	čtvrtletně a ročně	Rozvaha	do 20. dne násl. měsíce
OSS a kapitola	čtvrtletně a ročně	Výkaz zisku a ztráty	do 20. dne násl. měsíce
OSS a kapitola	ročně	Přehled o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu	do 20. 2. násl. roku
OSS a kapitola	čtvrtletně	Příloha	do 20. dne násl. měsíce
kapitola	ročně	Pomocný konsolidační přehled k účetní uzávěrce	do 31. 3. násl. roku
kapitola	ročně	Výkaz majetku a závazků za dílčí konsolidační celek státu	do 30. 4. násl. roku
kapitola	ročně	Výkaz nákladů a výnosů za dílčí konsolidační celek státu	do 30. 4. násl. roku
kapitola	ročně	Výkaz peněžních toků za dílčí konsolidační celek státu	do 30. 4. násl. roku
kapitola	ročně	Příloha účetního výkazu za dílčí konsolidační celek státu	do 30. 4. násl. roku
kapitola	ročně	Pomocný konsolidační přehled za dílčí konsolidační celek státu	do 30. 4. násl. roku

Další úkoly odboru ekonomiky a provozu v roce 2011, které vyplývají z vyhlášky MF č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, v platném znění, jsou uvedeny v Tabulce č. 3:

Tabulka č. 3

Činnost	Termín	Obsah	Způsob vyřízení
EDS/SMVS	březen	Roční překlopení dat v systému EDS/SMVS – 2010/2011	Bude zaneseno do systému EDS/SMVS
Hodnoticí zpráva včetně tabulkových příloh	20. února	Hodnoticí zpráva o finančním hospodaření, koncept návrhu průvodní zprávy závěrečného účtu, tabulkové přílohy	Bude předáno MF
Návrh státního závěrečného účtu	15. března	Návrh státního závěrečného účtu	Bude předáno MF, NKÚ, ČSÚ
Návrh státního závěrečného účtu	Bude upřesněn	Obhajoba Návrhu státního závěrečného účtu	Obhájit před ústavně právním výborem PS PČR.

Odbor ekonomiky a provozu bude v roce 2011 zajišťovat úkoly uvedené v Tabulce č. 4, mezi které patří:

Tabulka č. 4

Činnost	Termín	Obsah	Způsob vyřízení
Návrh rozpočtu na rok 2012 a střednědobý výhled na roky 2013 a 2014	31. července	Žádat o navýšení rozpočtových prostředků v maximální možné míře při dodržení platné legislativy. Ústavem bude v podkladech pro přípravu návrhu státního rozpočtu na rok 2012 a střednědobého výhledu státního rozpočtu požádáno MF ČR o navýšení rozpočtu Ústavu tak, aby plnil činnosti stanovené zákonem č. 181/2007 Sb.	Předložit na MF
„Kapitolní sešit“ (na rok 2012)	31. října	Postup prací na přípravě rozpočtu, návrh rozpočtu, výdaje na financování programu reprodukce majetku	Předložit na MF
„Kapitolní sešit“ (na rok 2012)	Bude upřesněn	Obhajoba „Kapitolního sešitu“	Obhájit před ústavně právním výborem PS PČR

II. ODBOR INFORMATIKY A DIGITALIZACE

Odbor informatiky a digitalizace kromě digitalizace archivních materiálů a dokumentů odpovídá za chod páteřních ICT systémů společných pro Ústav i Archiv bezpečnostních složek, spolupodílí se na udržování technologií v provozuschopném stavu a v rámci trvale obnovitelného rozvoje zabezpečuje nákupy v oblasti IT. Rozsah jeho činnosti bude v roce 2011 přímo závislý na objemu přidělených finančních prostředků, dobré organizaci práce, případně zvýšení produktivity.

Na základě přehodnocení technologie převodu archivních dokumentů do elektronické podoby a zvýšení kvality ochrany digitalizovaných archiválií přistoupil odbor k výraznému omezení využití průtahových skenerů, přičemž se celkový objem digitalizovaných dokumentů snížil téměř o polovinu.

Ve spolupráci s Odborem zkoumání totalitních režimů, Odborem edičním, Kanceláří Ústavu i Archivem bezpečnostních složek se odbor podílí na realizaci výstupů v podobě webových prezentací určených široké veřejnosti. Odbor participuje na proškolení zaměstnanců a vysílá jednotlivé zaměstnance na odborné stáže.

Hlavní úkol v oblasti správy a vývoje informatiky spočívá v budování unifikovaného konceptu informačních systémů Ústavu a Archivu bezpečnostních složek a zabezpečení jejich bezchybného, efektivního a bezpečného provozu. V souladu s potřebami Ústavu realizuje rozvoj a správu informačního systému. Odbor informačních technologií a digitalizace dále poskytuje technické zabezpečení projektů realizovaných ostatními úseky Ústavu (konference, publikace, výstavy, atp.) a realizuje vlastní výstupy.

V rámci zajišťování potřeb uživatelů informačního systému, ale i rozšiřování poskytovaných on-line služeb pro veřejnost bude v procesu vnitřní konsolidace ICT příslušná pozornost věnována zvýšení bezpečnostních standardů ICT infrastruktury, tj. aktualizaci ochranných opatření, kontrole, detekci změn, snižování rizik a řešení incidentů. I v rámci omezených investic je nutné během výměny zastaralých prvků řešit otázky hlasové brány, webového serveru, datových úložišť, suportu a pravidelné obměny vybraného hardwaru, zálohování a dlouhodobé archivace dat, virtualizace části infrastruktury, sladění přístupů a zajištění kontinuity služeb IT.

Informační systém Ústavu je rozsáhlý a komplexní soubor technických a softwarových řešení vzájemně propojených za účelem ukládání, dohledávání, správy a práce s informacemi důležitými pro činnost a naplňování zákonem stanovených cílů. Nezbytnou součástí úkolu je

příprava a realizace samoobslužných řešení pro zaměstnance Ústavu na bázi webových služeb a aplikací.

Nejdůležitějšími úkoly v oblasti informačního systému Ústavu bude implementace softwarů Ginis (ekonomika a provoz) a Flux (personalistika). Uvedení těchto systémů do ostrého provozu je plánováno na přelomu druhého a třetího kvartálu 2011.

Nezbytnou součástí rozvoje webové infrastruktury je trvalá modernizace řešení v intencích platných standardů s cílem budování stránek jako virtuálního nástroje určeného široké veřejnosti. Aktuálním problémem bude řešení on-line přenosu vybraných seminářů, příprava a realizace re-designu stránek, větší integrace technologií Javascript a Ajax, aktualizace redakčního systému, správa a vývoj webových databází MySQL, příprava transferu vybraných výstav na on-line platformu a zveřejňování on-line prezentací (např. příslušníků operativních správ Státní bezpečnosti, *Vlak svobody, 1951*, časopis *Čechoslovák* s *Libri prohibiti* ad.).

Webové a interaktivní prezentace Ústavu zůstanou nedílnou součástí prezentace výsledků činnosti obou institucí směrem k veřejnosti. Cílem je zachovat stávající vysokou návštěvnost prezentací v rámci jednotlivých on-line projektů.

Projekt virtuální čítárny historických dokumentů naváže na webový projekt „Dokumenty bezpečnostních složek k letům 1939–1945, 1968–1969 a 1974–1989“ a rozšíří v přehledné formě, na jednom místě a v uživatelsky přívětivějším prostředí vyhledávače nabídku dokumentů vzniklých v letech 1939–1989, vztahujících se k činnosti nacistických a komunistických bezpečnostních složek, včetně ukrajinského KGB.

V neposlední řadě se odbor bude podílet na výrobě interaktivních optických nosičů jak v rámci vzdělávacích projektů, tak za účelem potřeby prezentace činnosti Ústavu.

Jedním z nejdůležitějších úkolů Odboru informačních technologií a digitalizace ve vztahu k Archivu bezpečnostních složek zůstává podpora v oblasti zpracování datových souborů, kontroly, validace a konsolidace klíčových databází, snižování chybovosti a zefektivňování evidenčního systému, včetně tematického vyhledávání. Cílem přepisů je příprava dat pro technické řešení on-demand lustrace za využití výpočetní techniky a postupné odbourávání manuálních lustrací. Rozvoj technického řešení na báze SQL serveru s dalším rozšiřováním a propojováním datových zdrojů různé provenience a struktury.

Úvodní fáze validace převzatých databází bude ukončena přepisem a zpracováním zbývajících registračních (archivních) protokolů, včetně deníků vyšetřovacích spisů a kádrových rozkazů ministrů vnitra. Dalším krokem je převod dat z digitalizovaných kartoték bývalého Studijního ústavu do elektronické podoby (v rozsahu více než 2 milionů záznamů),

jejich kontrola a příprava pro upload do informačního systému. Posledním úkolem bude zpracování evidenčních podkladů k archiváliím a dokumentům z provenience útvarů Veřejné bezpečnosti.

V roce 2011 bude i nadále pokračovat digitalizace jednotlivých archivních jednotek, vycházející z badatelských i úředních potřeb Archivu bezpečnostních složek (tj. zpracování úředních žádostí Národního bezpečnostního úřadu, ministerstva vnitra, zpravodajských služeb, Ústavu pro studium totalitních režimů, Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu atd.). V rámci systematické digitalizace bude ve spolupráci s Archivem bezpečnostních složek pokračováno v převodu do elektronické podoby druhé poloviny fondu Židovské organizace (AF č. 425), dokončeno skenování fondů I., X. správy SNB, záznamních listů III. správy SNB a mikrofiší centrálních kontrarozvědných součástí (II., III. správa, správa StB Praha). Zahájena bude koncepční digitalizace svazkové a spisové agendy zpravodajské správy GŠ, včetně mikrofiší, svazkové agendy centrálních kontrarozvědných útvarů, archivních fondů Z, H (historický) a II. správy SNB (A 34, A 34/1).

Pokračovat musí také budování elektronického archivu s on-line přístupem. Realizace technického řešení vývoje a ladění aplikací v rámci informačního systému Ústavu s plnou podporou importu a metadatace svazků, správy a dokumentace systému. Cílem dalšího rozvoje je ukončení pilotní fáze, efektivní propojení jednotlivých procesů za účelem automatizovaného předávání informací a další inovace. Odbor bude i nadále participovat na vkládání popisných dat k importovaným digitálním souborům.

V souvislosti s potřebou kvalitního zpracování digitální podoby fotografií (např. z fondu IV. správy SNB) bude nutné zahájit pilotní fázi budování elektronické databanky fotoarchivu s využitím softwaru pro uchovávání popisných informací.

Část C – Kancelář Ústavu

V roce 2011 bude Kancelář Ústavu nadále zabezpečovat funkci sekretariátu Rady Ústavu a sekretariátu ředitele Ústavu, což spočívá především v přípravě podkladů pro jednotlivá jednání Rady Ústavu a realizaci jejich usnesení. Kancelář Ústavu dále připravuje podklady pro ředitele Ústavu, vykonává jeho rozhodnutí, koordinuje činnost obou úseků Ústavu, realizaci mezinárodní spolupráce, organizačně zajišťuje činnost Vědecké rady Ústavu a Poradního kolegia ředitele Ústavu. V souvislosti s dopady legislativních změn v oblasti pracovně-právních vztahů bude Kancelář Ústavu v součinnosti s vedením úseků postupně optimalizovat strukturu pracovních míst v jednotlivých odborech a odděleních.

Na základě přijatého harmonogramu chce Kancelář Ústavu kontrolovat plnění plánu činnosti a zajišťovat přípravu i distribuci nejdůležitějších dokumentů Ústavu, včetně výroční zprávy a plánu činnosti na rok 2012.

V průběhu roku 2011 bude připravena novela Spisového a skartačního řádu Ústavu. V souvislosti s nutností zahájit od poloviny roku 2012 provoz spisové služby v elektronické podobě zajistí Kancelář Ústavu veškeré kroky k její bezproblémové implementaci.

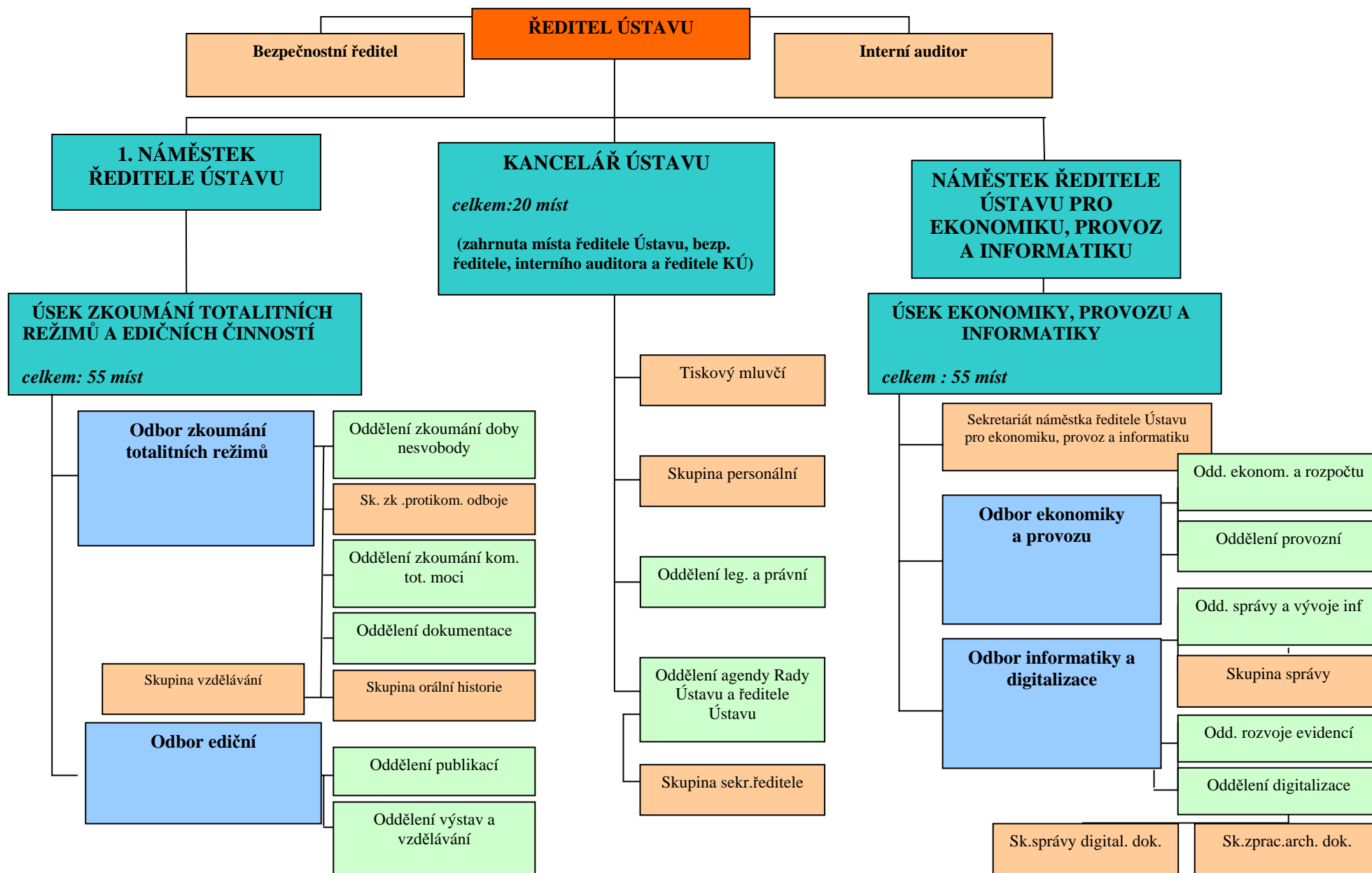
V lednu 2011 proběhne implementace nového personálního programu Flux. Důraz bude kladen především na bezproblémový převod dat a informací ze stávajícího programu. V souladu s plánem personálního rozvoje proběhnou odborná školení lektorů z oblasti pracovního práva, veřejné správy a managementu. Nabídka výuky jazyků bude rozšířena o němčinu.

V rámci obsahové správy webových stránek Ústavu bude nově organizován systém aktualizace informací o činnosti Ústavu. Ve spolupráci s ostatními odbory Ústavu bude zároveň kladen důraz na rozvoj anglické verze webové stránky.

Kancelář Ústavu bude nadále plnit vnitřní legislativní úkoly, mezi něž patří příprava vnitřních předpisů Ústavu, příprava smluv a kontrola jejich plnění, poskytování právních stanovisek ke všem otázkám spojeným s činností Ústavu, řešení soudní agendy a podkladů pro zadávání veřejných zakázek. V neposlední řadě bude vyřizovat žádosti o poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Pod gescí Kanceláře Ústavu bude s Odborem edičním a Odborem informačních technologií a digitalizace připraveno aktualizované prezentační CD.

Část C -Přehled systemizovaných míst na rok 2011
ÚSTAVU PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ

Celkový počet **130** systemizovaných míst k 31.12.2010. V roce 2011 je předpokládán vývoj snižování počtu zaměstnanců v souvislosti s ekonomickým opatřením Vlády ČR.